

Al Gore: "Esențialul - evitarea catastrofei"

Revista franceză "L'Express" a publicat, la sfârșitul anului trecut, un interviu cu Al Gore, fostul vicepreședinte al S.U.A., în legătură cu problemele eco-climatice și protejarea mediului planetar. Tematica nu a fost deloc întâmplătoare, întrucât se știe că Al Gore a fost întotdeauna preocupat de mediu. Recent, Al Gore a realizat un film documentar de succes, intitulat "An Inconvenient Truth" (Un adevăr deranjant), în care el este chiar povestitorul unor întâmplări dramatice generate de încălzirea climatică. Reproducem mai jos acest interviu.

În documentarul dumneavoastră care tratează încălzirea planetară, desenați un tablou alarmant privind situația mediului actual. La sfârșitul filmului, schimbați tonul, arătând că este de ajuns să modificăm modul nostru de viață pentru a inversa această tendință. Nu este un pic cam prea optimist?

- Cu siguranță, nu este atât de dificil. Recomandările pe care le dăm privesc ceea ce fiecare dintre noi poate face pentru a îmbunătăți viața pe Pământ. Sunt desigur elemente esențiale, dar care nu pot rezolva singure criza. Oamenii trebuie mai întâi să organizeze, înainte de a aplica, împreună, politicile publice pentru viitor. Fiecare individ care adoptă un stil de viață ecologic încurajează guvernul să ia decizii în numele protecției mediului. Este și ceea ce se întâmplă în California și în alte state americane, care adoptă o poziție diferită față de politica de mediu dusă de administrația de la Washington, care respinge Protocolul Kyoto.

Mai mulți oameni de știință consideră că este deja prea târziu pentru a evita dezastrul. Între aceștia se află și James Lovelock, autorul cărții Pământul este o ființă vie. El spunea că, schimbările climatice vor afecta 80% din populația mondială până la sfârșitul secolului...

- Domnul Lovelock, pe care îl respect în mod deosebit, are o viziune extrem de pesimistă asupra lucrurilor. El greșete pornind de la principiul că ființele umane sunt incapabile să-și schimbe comportamentul. Oamenii politici reacționează în general mult prea lent, iar acest lucru se regăsește atât în maniera de guvernare, ca și în luarea deciziei. Dar, ei sunt capabili și să acționeze foarte rapid.

După ce SUA a decis să trimită un om pe Lună, acest obiectiv a fost atins în zece ani... Nu am putea oare inversa tendința încălzirii globale în zece ani?

- Nu trebuie neapărat să facem totul în zece ani. În orice caz, acest lucru ar fi imposibil. Problema nu este asta. Conform mai multor oameni de știință, în zece ani, nu vom mai putea să inversăm procesul de degradare a planetei, dacă nu se ia nici o măsură în acest sens. Anumite studii arată că trebuie să începem imediat reducerea considerabilă a emisiilor de gaze poluante. Primul obiectiv ar fi stabilizarea cantității de poluanți din atmosferă. Apoi, poate să începem și reducerea cantității de CO2 la nivel planetar, într-un termen de 5 ani.

Dumneavoastră ați început deja să vă modificați modul de viață?

- De circa doi ani, am decis să trăiesc fără să produc dioxid de carbon. Familia mea și eu însumi facem tot ceea ce putem pentru a produce cât mai puțin CO2 posibil. Avem mașini hibrid, folosim energie din biomasă; consumăm de asemenea cât mai puțină apă caldă posibil și oprim toate aparatele electronice atunci când nu le folosim. Desigur, continui să merg cu avionul. Dar cred că dioxidul de carbon pe care îl emit prin deplasările mele este compensat prin eforturile pe care le fac pentru apărarea acestei cauze.

Care este cea mai mare amenințare, la ora actuală, pentru planeta noastră?

- Nu văd o amenințare unică, ci o combinație de factori. Suprapopularea este doar unul. De aceea, trebuie să găsim tehnologii care să ne permită să nu utilizăm hrana ca pe o sursă de energie. Planeta nu mai poate suporta pentru mult timp creșterea consumului la ritmul actual. Populația s-a cvadruplat în timpul ultimului secol. Vorbim despre o creștere

considerabilă. Vestea bună este însă că în țările unde locuitorii au acces la educație, adică țările care consumă mai mult, numărul membrilor unei familii este în scădere continuă. Esențial este astăzi să evităm catastrofa descrisă de Jared Diamond în cartea sa Prăbușirea, cu privire la civilizațiile care se sting în numele progresului.

Care este importanța Amazonului, cea mai mare pădure din lume, în prevenirea încălzirii planetare?

- Două elemente trebuie luate în considerare în privința Amazonului. Mai întâi, omul este responsabil pentru transformarea pădurilor, aceste aspiratoare naturale de CO2, în uriașe emițătoare de gaz poluant. În fiecare an, 10 trilioane (miliarde de miliarde) de tone de CO2 sunt eliminate în atmosferă, dintre care 2,5 trilioane sunt emise de către incendii. Nu vă pot spune precis în ce grad contribuie despădurirea din Amazon la această poluare generală. Mai mult decât atât, făcând rău pădurilor tropicale, nu dăunăm doar climei și biodiversității, ci și bogățiilor naturale aflate în acești arbori. Speciile vegetale, dintre care cea mai mare parte sunt încă necunoscute de știință, valorează mult mai mult decât agricultura de subzistență sau culturile de soia care înlocuiesc puțin câte puțin pădurile.

Raritatea apei potabile este o amenințare care nu încetează să ia amploare. Va valora oare apa mai mult decât petrolul?

- În câțiva ani, apa va fi o problemă majoră în numeroase țări. Cauza este creșterea populației, precum și strategiile inconștiente duse de anumite țări privilegiate. Sunt convins că apa va deveni o marfă rară. Pentru mine, ea deja valorează mai mult decât petrolul.

Considerați energia nucleară ca pe o bună soluție pentru a înlocui consumul de combustibili fosili?

- Nu cred în această opinie. Este posibil ca energia nucleară să fie din ce în ce mai folosită, dar trebuie ca utilizarea sa să rămână minimă, complicată din două motive. Primul este costul, această tehnologie fiind oneroasă. În al doilea rând, este riscul energiei nucleare. Autorizând folosirea sa, creștem în mod considerabil riscul de proliferare a armelor nucleare. Cei opt ani pe care i-am petrecut la Casa Albă mi-au demonstrat dimensiunile acestei probleme. Anumite țări și-au arătat intenția de a avea tehnologie nucleară pentru a produce energie, însă, de fapt, erau interesate de armele nucleare. Actualmente, state precum Coreea de Nord sau Iranul crează o adevărată amenințare. Totuși, în ideea conceperii unei noi generații de reactoare mai sigure, utilizarea moderată a acestei energii ar putea fi tolerată.

Credeți că experinența Braziliei cu privire la folosirea de alcool combustibil, precum etanolul, poate fi reprodusă la scară mondială?

- Alcoolul reprezintă astăzi cel mai bun substituent pentru energiile fosile. Cred că poate fi o soluție concretă la amenințarea încălzirii planetare. Producția este prea slabă față de uriașă cantitate cerută pentru a înlocui benzina, dar tehnicile sunt în curs de dezvoltare pentru a rezolva această problemă. Este vorba de tehnologii permanente, pe viitor, pentru a fabrica un alcool de două ori mai ieftin decât benzina. Esențialul este, totuși, ca acestea să permită crearea acestui combustibil din rădăcini, trestie sau frunze, pentru a se evita utilizarea de produse comestibile în aceste scopuri energetice. Dacă vom putea progresa în acest domeniu, concurența dintre hrană și combustibil nu va mai avea loc.

Putem să ne imaginăm o lume care să nu mai depindă de benzină?

- Există răspunsuri privind problemele legate de combustibilii fosili. De exemplu, folosirea mașinilor cu combustibili flexibili. Aceste vehicule arată lumii întregi că există substituenți fiabili și că nu este necesar să stăm în genunchi în fața țărilor din

Orientul-Mijlociu sau Venezuelei.

Încălzirea planetară este criza cea mai gravă

Dacă vă credem pe cuvânt, ecologia este o piață profitabilă.

- Este o piață profitabilă, atât pentru economie, cât și pentru mediu. Toyota și-a crescut cifra de afaceri datorită mașinii hibrid. General Electric a decis recent să se angajeze în protecția planetei, o idee care-i aduce mulți bani. Este de asemenea și cazul lui DuPont, gigant al industriei chimice. Credeți-mă, marile societăți nu se lansează în afaceri ca să piardă bani.

Președintele George W. Bush a respins Protocolul de la Kyoto, care prevede reducerea emisiilor de CO2 și a luat unele măsuri care au displăcut ecologiștilor. Ce credeți despre politica sa de mediu?

- Mi-am pierdut orice obiectivitate în ceea ce-l privește pe domnul Bush. Orice măsură politică pe care o ia mă oripilează. În domeniul mediului, acțiunile pe care le desfășoară la ora actuală sunt extrem de periculoase pentru toată lumea. A cenzurat majoritatea lucrărilor științifice privind mediul; 14 senatori sunt pe cale să deschidă o anchetă pe această temă. Sper că Congresul îl va sancționa pe președinte pentru asta.

Încă mai regretați la înfrângerea dumneavoastră în alegerile prezidențiale în fața domnului Bush, după ce ați obținut cel mai mare număr de voturi la scară națională?

- Nu regret nimic. Nu privesc spre trecut, ci spre viitor.

Veți mai candida la Casa Albă?

- Nu intenționez. Dar nu exclud în totalitate această posibilitate, chiar dacă nu o iau în calcul, deocamdată.

Credeți că un program politic bazat pe apărarea mediului va avea un efect favorabil sau prejudiciabil asupra puterii Americii?

- Favorabil, fără îndoială. Oamenii politici încep să devină conștienți. Luați exemplul lui Arnold Schwarzenegger din California. Guvernatorul câștigă putere și popularitate, datorită acțiunilor sale duse în numele mediului. Desigur, terorismul rămâne principala problemă a Statelor Unite. Oamenii politici trebuie să trateze cele două subiecte cât mai inteligent posibil. Războiul din Irak a contribuit în a face din terorism o amenințare și mai mare decât înainte. Însă încălzirea planetară este criza cea mai gravă cu care ne-am confruntat vreodată.

În timpul festivalului de la Cannes, unde a fost prezentat filmul dumneavoastră, presa v-a acordat mai multă atenție decât unor staruri precum Tom Cruise sau Penelope Cruz. Ce este mai palpant, să fiți un om politic sau un star?

- Am adunat destulă înțelepciune ca să nu îmi pierd capul pe covorul roșu...